

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

శ్రీవేంకటేశ్వర భక్తి ఛాసల్

షోడశదిన సుందరకాండ

పారాయణదిక్ష్

నాల్గవ రోజు పారాయణ

01.12.2025 - సోమవారం

శ్రీవేంకటేశ్వర వేద విజ్ఞాన పీఠం

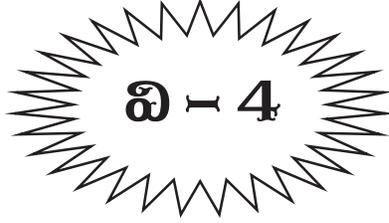
ధర్మగిరి, తిరుమల

షోడశదిన సుందరకాండ-

పారాయణదీక్ష

రా	ఘ	వో	వి	జ	యం	ద	ద్యా	న్య	మ
2	4	4	4	8	1	8	1	5	5

సీ	తా	ప	తిః	ప్ర	భుః
7	6	1	6	2	4

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 04

సర్గల వరుస సంఖ్యలు

11 - 14 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

$47 + 25 + 69 + 52 = 193$ శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీవేంకటాచలాధీశం, శ్రీయాధ్యాసితవక్షసం ।
శ్రీతచేతనమందారం, శ్రీనివాసమహం భజే ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, అఖిలాండకోటి -
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వర-
స్వామినస్సన్నిధౌ, ధర్మవిగ్రహస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, పాదసేవకస్య,
హనుమతఃప్రసాదేన, అస్మిన్నువనే, అతిశీఘ్రమేవ, సమస్త,
దుష్ప్రభావకారక, సర్వరోగోపశాంత్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తిక
మహాజనానాం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య,
విద్యావిత్తవ్యాపార, దేశరక్షణాదిరంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి
ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, అస్మిన్ దేశే,
శత్రుబాధానివృత్త్యర్థం, సర్వజనేషు, సౌమనస్య, సాదరభావనా-
సిద్ధ్యర్థం, సనాతనధర్మాభిధానస్య, హైందవధర్మస్య, పరిరక్షణార్థం,
భారతవర్షస్య, అభివృద్ధౌ నిమగ్నానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధీత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,
సకలసత్కార్యసిద్ధ్యర్థం, గోహింసానివృత్తిపూర్వక, గోసంరక్షణార్థం
చ శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, శ్రీమద్వేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః,
శ్రీమదాంజనేయస్య చ, పరిపూర్ణ, అనుగ్రహసిద్ధ్యర్థం, చతుర్థదినే,
శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణాంతర్గత, సుందరకాండే, ఏకాదశసర్గతః,
చతుర్దశసర్గపర్యంతం, శ్లోకపారాయణం, అన్యోన్యసాహాయ్యేన,
ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ రమప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ

రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ

సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీహనుమతే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే ఏకాదశస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

అవధూయ చ తాం బుద్ధిం బభూవావస్థితస్తదా ।

జగామ చాఽపరాం చింతాం సీతాం ప్రతి మహాకపిః ॥ ॥11-1॥

(2 సార్లు)

న రామేణ వియుక్తా సా స్వప్తుమర్హతి భామినీ ।

న భోక్తుం నాప్యలంకర్తుం న పానముపసేవితుమ్ ॥ ॥11-2॥

నాన్యం నరముపస్థాతుం సురాణామపి చేశ్వరమ్ ।

న హి రామసమః కశ్చిత్ విద్యతే త్రిదశేష్వపి ।

అన్యేయమితి నిశ్చిత్య పానభూమౌ చచార సః ॥ ॥11-3॥

క్రీడితేనాపరాః క్లాంతాః గీతేన చ తథాఽపరాః ।

నృతేన చాపరాః క్లాంతాః పానవిప్రహతాస్తథా ॥ ॥11-4॥

మురజేషు మృదంగేషు పీఠికాసు చ సంస్థితాః ।

తథాస్తరణముఖ్యేషు సంవిష్టాశ్చాపరాః స్త్రియః ॥ ॥11-5॥

అంగనానాం సహస్రేణ భూషితేన విభూషణైః ।

రూపసల్లాపశీలేన యుక్తగీతార్థభాషిణా ॥ ॥11-6॥

దేశకాలాభియుక్తేన యుక్తవాక్యాభిధాయినా ।

రతాభిరతసంసుప్తం దదర్శ హరియూథపః ॥ ॥11-7॥

తాసాం మధ్యే మహాబాహుః శుశుభే రాక్షసేశ్వరః ।

గోష్ఠే మహతి ముఖ్యానాం గవాం మధ్యే యథా వృషః ॥ ॥11-8॥

స రాక్షసేంద్రశ్శుశుభే తాభిః పరివృతస్స్వయమ్ ।

కరేణుభిర్యథారణ్యే పరికీర్ణో మహద్విపః ॥ ॥11-9॥

వాసచూర్ణైశ్చ వివిధైః దృష్టాస్తైస్తైః పృథక్ పృథక్ ।
సంతతా శుశుభే భూమిః మాల్యైశ్చ బహుసంస్థితైః ॥ 11-21॥

హిరణ్మయైశ్చ వివిధైః భాజనైః స్ఫాటికైరపి ।
జామ్బూనదమయైశ్చాన్వైః కరకైరభిసంవృతా ॥ 11-22॥

రాజతేషు చ కుంభేషు జామ్బూనదమయేషు చ ।
పానశ్రేష్ఠం తదా భూరి కపిస్తత్ర దదర్శ హ ॥ 11-23॥

సోఽపశ్యచ్ఛాతకుంభాని శీఢోర్మణిమయాని చ ।
రాజతాని చ పూర్ణాని భాజనాని మహాకపిః ॥ 11-24॥

క్వచిదర్ధావశేషాణి క్వచిత్ప్రీతాని సర్వశః ।
క్వచిన్నైవ ప్రసీతాని పానాని స దదర్శ హ ॥ 11-25॥

క్వచిద్భుక్త్యాంశ్చ వివిధాన్ క్వచిత్ప్రానాని భాగశః ।
క్వచిదన్నావశేషాణి పశ్యన్వై విచచార హ ॥ 11-26॥

క్వచిత్ప్రభిన్నైః కరకైః క్వచిదాలోలితైర్ఘ్నైః ।
క్వచిత్సంప్రక్తమాల్యాని జలాని చ ఫలాని చ ॥ 11-27॥

శయనాన్యత్ర నారీణాం శుభ్రాణి బహుధా పునః ।
పరస్పరం సమాశ్లిష్య కాశ్చిత్సుప్తా వరాంగనాః ॥ 11-28॥

కాశ్చిచ్ఛ వస్త్రమన్యస్యాః స్వపంత్యాః పరిధాయ చ ।
ఆహృత్య చాబలాస్సుప్తాః నిద్రాబలపరాజితాః ॥ 11-29॥

తాసాముచ్ఛ్వాసనాతేన వస్త్రం మాల్యం చ గాత్రజమ్ ।
నాత్యర్థం స్పందతే చిత్రం ప్రాప్యమందమివానిలమ్ ॥ 11-30॥

చందనస్య చ శీతస్య శీఢోర్మధురసస్య చ ।
వివిధస్య చ మాల్యస్య ధూపస్య వివిధస్య చ ।
బహుధా మారుతస్తత్ర గంధం వివిధముద్వహన్ ॥ 11-31॥

రసానాం చందనానాం చ ధూపానాం చైవ మూర్చితః ।
 ప్రవవౌ సురభిర్గంధః విమానే పుష్పకే తదా ॥ 11-32॥

శ్యామావదాతాస్తత్రాన్యాః కాశ్చిత్కృష్ణా వరాంగనాః ।
 కాశ్చిత్ కాంచనవర్ణాంగ్యః ప్రమదా రాక్షసాలయే ॥ 11-33॥

తాసాం నిద్రా వశత్వాచ్చ మదనేన విమూర్చితమ్ ।
 పద్మినీనాం ప్రసుప్తానాం రూపమాసీద్యథైవ హి ॥ 11-34॥

ఏవం సర్వమశేషేణ రావణాంతఃపురం కపిః ।
 దదర్శ సుమహాతేజాః న దదర్శ చ జానకీమ్ ॥ 11-35॥

నిరీక్షమాణశ్చ తదా తాస్త్రియస్స మహాకపిః ।
 జగామ మహతీం చింతాం ధర్మసాధ్వసశంకితః ।
 పరదారావరోధస్య ప్రసుప్తస్య నిరీక్షణమ్ ॥ 11-36॥

ఇదం ఖలు మమాత్యర్థం ధర్మలోపం కరిష్యతి ।
 న హి మే పరదారాణాం దృష్టిర్విషయవర్తినీ ॥ 11-37॥

అయం చాత్ర మయా దృష్టః పరదారపరిగ్రహః ॥ 11-38॥

తస్య ప్రాదురభూచ్చింతా పునరన్యా మనస్వినః ।
 నిశ్చితైకాంతచిత్తస్య కార్యనిశ్చయదర్శినీ ॥ 11-39॥

కామం దృష్ట్వా మయా సర్వాః విశ్వస్త్తా రావణస్త్రియః ।
 న హి మే మనసః కించిత్ వైకృత్యముపపద్యతే ॥ 11-40॥

మనో హి హేతుస్సర్వేషామ్ ఇంద్రియాణాం ప్రవర్తనే ।
 శుభాశుభాస్వవస్థాసు తచ్చ మే సువ్యవస్థితమ్ ॥ 11-41॥

నాన్యత్ర హి మయా శక్యా వైదేహీ పరిమార్గితుం ।
స్త్రియో హి స్త్రీషు దృశ్యంతే సదా సంపరిమార్గణే ॥ 11-42॥

యస్య సత్త్వస్య యా యోనిః తస్యాం తత్పరిమార్గ్యతే ।
న శక్యా ప్రమదా నష్టా మృగీషు పరిమార్గితుమ్ ॥ 11-43॥

తదిదం మార్గితం తావత్ శుద్ధేన మనసా మయా ।
రావణాంతఃపురం సర్వం దృశ్యతే న చ జానకీ ॥ 11-44॥

దేవగంధర్వకన్యాశ్చ నాగకన్యాశ్చ వీర్యవాన్ ।
అవేక్షమాణో హనూమాన్ వైవాపశ్యత జానకీమ్ ॥ 11-45॥

తామపశ్యన్ కపిస్తత్ర పశ్యంశ్చాన్యా వరస్త్రియః ।
అపక్రమ్య తదా వీరః ప్రధ్యాతుముపచక్రమే ॥ 11-46॥

స భూయస్తు పరం శ్రీమాన్ మారుతిర్యత్నమాస్థితః ।
ఆపానభూమిముత్స్రుజ్య తద్విచేతుం ప్రచక్రమే ॥ 11-47॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే ఏకాదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే ద్వాదశస్కంధః

రానుభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స తస్య మధ్యే భవనస్య మారుతిః
లతాగృహాంశ్చిత్రగృహాన్నిశాగృహాన్ ।
జగామ సీతాం ప్రతి దర్శనోత్సుకః
న చైవ తాం పశ్యతి చారుదర్శనామ్ ॥12-1॥ (2 సార్లు)

స చింతయామాస తతో మహాకపిః
ప్రియామపశ్యన్ రఘునందనస్య తామ్ ।
ధ్రువం హి సీతా మ్రియతే యథా న మే
విచిన్వతో దర్శనమేతి మైథిలీ ॥12-2॥

సా రాక్షసానాం ప్రవరేణ జానకీ
స్వశీలసంరక్షణతత్పరా సతీ ।
అనేన నూనం ప్రతిదుష్టకర్మణా
హతా భవేదార్యపథే పరే స్థితా ॥ ॥12-3॥

విరూపరూపా వికృతా వివర్చసః
మహాననా దీర్ఘవిరూపదర్శనాః ।
సమీక్ష్య సా రాక్షసరాజయోషితః
భయాద్వినష్టా జనకేశ్వరాత్మజా ॥ ॥12-4॥

సీతామదృష్ట్వా హ్యనవాప్యపౌరుషం
విహృత్యకాలం సహ వానరైశ్చిరమ్ ।
న మేఽస్తి సుగ్రీవసమీపగా గతిః
సుతీక్ష్ణదణ్డో బలవాంశ్చ వానరః ॥ ॥12-5॥

దృష్టమంతఃపురం సర్వం దృష్టా రావణయోషితః ।
 న సీతా దృశ్యతే సాధ్వీ వృథా జాతో మమ శ్రమః ॥ ॥12-6॥

కిం ను మాం వానరాస్సర్వే గతం వక్ష్యన్తి సంగతాః ।
 గత్వా తత్ర త్వయా వీర కిం కృతం తద్వదస్వ నః ॥ ॥12-7॥

అదృష్ట్యా కిం ప్రవక్ష్యామి తామహం జనకాత్మజామ్ ।
 ధ్రువం ప్రాయముపైష్యంతి కాలస్య వ్యతివర్తనే ॥ ॥12-8॥

కిం వా వక్ష్యతి వృద్ధశ్చ జామ్బవానంగదశ్చ సః ।
 గతం పారం సముద్రస్య వానరాశ్చ సమాగతాః ॥ ॥12-9॥

అనిర్వేదశ్శ్రియోమూలమ్ అనిర్వేదః పరం సుఖమ్ ।
 అనిర్వేదో హి సతతం సర్వార్థేషు ప్రవర్తకః ॥ ॥12-10॥

కరోతి సఫలం జంతోః కర్మ యత్తత్కరోతి సః ।
 తస్మాదనిర్వేదకృతం యత్నం చేష్టేహముత్తమమ్ ॥ ॥12-11॥

భూయస్తావద్విచేశ్యామి దేశాన్రావణపాలితాన్ ।
 ఆపానశాలా విచితాః తథా పుష్పగృహాణి చ ॥ ॥12-12॥

చిత్రశాలాశ్చ విచితాః భూయః క్రీడాగృహాణి చ ।
 నిష్కుటాంతరరథ్యాశ్చ విమానాని చ సర్వశః ॥ ॥12-13॥

భూయస్తత్ర విచేశ్యామి న యత్ర విచయః కృతః ।
 ఇతి సంచింత్య భూయోఽపి విచేతుముపచక్రమే ।
 భూమీగృహాన్ చైత్యగృహాన్ గృహాతిగృహకానపి ॥ ॥12-14॥

ఉత్పతన్నిష్పతంశ్చాపి తిష్ఠన్లచ్చన్ పునః పునః ।

అపావృణ్వంశ్చ ద్వారాణి కపాటాన్యవఘాటయన్ ॥ 12-15॥

ప్రవిశన్నిష్పతంశ్చాపి ప్రపతన్నుత్పతన్నపి ।

సర్వమప్యవకాశం సః విచచార మహాకపిః ॥ 12-16॥

చతురంగుళమాత్రోఽపి నావకాశస్య విద్యతే ।

రావణాంతఃపురే తస్మిన్ యం కపిర్న జగామ సః ॥ 12-17॥

ప్రాకారాంతరరథ్యాశ్చ వేదికాశ్చైత్యసంశ్రయాః ।

దీర్ఘికాః పుష్కరిణ్యాశ్చ సర్వం తేనావలోకితమ్ ॥ 12-18॥

రాక్షస్యో వివిధాకారాః విరూపా వికృతాస్తథా ।

దృష్ట్వా హనూమతా తత్ర న తు సా జనకాత్మజా ॥ 12-19॥

రూపేణాప్రతిమా లోకే వరా విద్యాధరస్త్రియః ।

దృష్ట్వా హనూమతా తత్ర న తు రాఘవనందినీ ॥ 12-20॥

నాగకన్యా వరారోహః పూర్ణచంద్రనిభాననాః ।

దృష్ట్వా హనూమతా తత్ర న తు సీతా సుమధ్యమా ॥ 12-21॥

ప్రమథ్య రాక్షసేంద్రేణ నాగకన్యా బలాద్భ్రుతాః ।

దృష్ట్వా హనూమతా తత్ర న సా జనకనందినీ ॥ 12-22॥

సోఽపశ్యన్ తాం మహాబాహుః పశ్యంశ్చాన్యా వరస్త్రియః ।

విషసాద ముహుర్ధీమాన్ హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 12-23॥

ఉద్యోగం వానరేంద్రాణాం ప్లవనం సాగరస్య చ ।

వ్యర్థం వీక్ష్యానిలసుతః చింతాం పునరుపాగమత్ ॥ ॥12-24॥

అవతీర్య విమానాచ్చ హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।

చింతాముపజగామాథ శోకోపహతచేతనః ॥ ॥12-25॥

(2 సార్లు)

రానుభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే డ్వాదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే త్రయోదశస్కర్ణః
రానుభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

విమానాత్తు సుసంక్రమ్య ప్రాకారం హరియూథపః ।
 హనూమాన్వేగవనానాసీత్ యథా విద్యుద్ఘనాంతరే ॥ ॥13-1॥
 (2 సార్లు)

సంపరిక్రమ్య హనుమాన్ రావణస్య నివేశనాత్ ।
 అదృష్ట్వా జానకీం సీతామ్ అబ్రవీద్వచనం కపిః ॥ ॥13-2॥

భూయిష్ఠం లోలితా అంకా రామస్య చరతా ప్రియమ్ ।
 న హి పశ్యామి వైదేహీం సీతాం సర్వాంగశోభనామ్ ॥ ॥13-3॥

పల్వలాని తటాకాని సరాంసి సరితస్తథా ।
 నద్యోఽనూపవనాంతాశ్చ దుర్గాశ్చ ధరణీధరాః ।
 లోలితా వసుధా సర్వా న తు పశ్యామి జానకీమ్ ॥ ॥13-4॥

ఇహ సంపాతినా సీతా రావణస్య నివేశనే ।
 ఆఖ్యాతా గృధ్రరాజేన న చ పశ్యామి తామహమ్ ॥ ॥13-5॥

కిం ను సీతాఽథ వైదేహీ మైథిలీ జనకాత్మజా ।
 ఉపతిష్ఠేత వివశా రావణం దుష్టచారిణమ్ ॥ ॥13-6॥

క్షిప్రముత్పతతో మన్యే సీతామాదాయ రక్షసః ।
 బిభ్యతో రామబాణానామ్ అన్తరా పతితా భవేత్ ॥ ॥13-7॥

అథవా హ్రీయమాణాయాః పథి సిద్ధనిషేవితే ।
 మన్యే పతితమార్యాయాః హృదయం ప్రేక్ష్య సాగరమ్ ॥ ॥13-8॥

రావణస్యోరువేగేన భుజాభ్యాం పీడితేన చ ।
 తయా మన్యే విశాలాక్ష్యా త్యక్తం జీవితమార్యయా ॥ ॥13-9॥

ఉపర్యుపరి వా నూనం సాగరం క్రమతస్తథా ।
వివేష్టమానా పతితా సముద్రే జనకాత్మజా ॥ 13-10॥

అహోలా క్షుద్రేణ వాఽనేన రక్షంతీ శీలమాత్మనః ।
అబంధుర్భక్షితా సీతా రావణేన తపస్వినీ ॥ 13-11॥

అథవా రాక్షసేన్ద్రస్య పత్నీభిరసితేక్షణా ।
అదుష్టా దుష్ట భావాభిః భక్షితా సా భవిష్యతి ॥ 13-12॥

సంపూర్ణచంద్రప్రతిమం పద్మపత్రనిభేక్షణమ్ ।
రామస్య ధ్యాయతీ వక్త్రం పంచత్వం కృపణా గతా ॥ 13-13॥

హో రామ లక్ష్మణేత్యేవం హోఽయోధ్యేచేతి మైథిలీ ।
విలప్య బహు వైదేహీ న్యస్తదేహో భవిష్యతి ॥ 13-14॥

అథవా నిహితా మన్యే రావణస్య నివేశనే ।
నూనం లాలప్యతే సీతా పంజరస్థేవ శారికా ॥ 13-15॥

జనకస్య సుతా సీతా రామపత్నీ సుమధ్యమా ।
కథముత్పలపత్రాక్షీ రావణస్య వశం వ్రజేత్ ॥ 13-16॥

వినష్టా వా ప్రణష్టా వా మృతా వా జనకాత్మజా ।
రామస్య ప్రియభార్యస్య న నివేదయితుం క్షమమ్ ॥ 13-17॥

నివేద్యమానే దోషస్స్యాత్ దోషస్స్యాదనివేదనే ।
కథన్ను ఖలు కర్తవ్యం విషమం ప్రతిభాతి మే ॥ 13-18॥

అస్మిన్నేవంగతే కార్యే ప్రాప్తకాలం క్షమం చ కిమ్ ।
భవేదితి మతం భూయః హనూమాన్ ప్రవిచారయత్ ॥ 13-19॥

యది సీతామదృష్ట్వాఽహం వానరేంద్రపురీమితః ।
గమిష్యామి తతః కో మే పురుషార్థో భవిష్యతి ॥ 13-20॥

మమేదం లంఘనం వ్యర్థం సాగరస్య భవిష్యతి ।
ప్రవేశశ్చైవ లంకాయాం రాక్షసానాం చ దర్శనమ్ ॥ 13-21॥

కిం మాం వక్ష్యతి సుగ్రీవః హరయో వా సమాగతాః ।
కిష్కింధాం సమనుప్రాప్తం తౌ వా దశరథాత్మజౌ ॥ 13-22॥

గత్వా తు యది కాకుత్స్థం వక్ష్యామి పరమప్రియమ్ ।
న దృష్టేతి మయా సీతా తతస్త్యక్ష్యతి జీవితమ్ ॥ 13-23॥

పరుషం దారుణం క్రూరం తీక్ష్ణమింద్రియతాపనమ్ ।
సీతానిమిత్తం దుర్వాక్యం శ్రుత్వా స న భవిష్యతి ॥ 13-24॥

తం తు కృచ్ఛగతం దృష్ట్వా పంచత్వగతమానసమ్ ।
భృశానురక్తో మేధావీ న భవిష్యతి లక్ష్మణః ॥ 13-25॥

వినష్టా భ్రాతరౌ శ్రుత్వా భరతోఽపి మరిష్యతి ।
భరతం చ మృతం దృష్ట్వా శత్రుఘ్నో న భవిష్యతి ॥ 13-26॥

పుత్రాన్ మృతాన్ సమీక్ష్యాథ న భవిష్యంతి మాతరః ।
కౌసల్యా చ సుమిత్రా చ కైకేయీ చ న సంశయః ॥ 13-27॥

కృతజ్ఞస్సత్యసంధశ్చ సుగ్రీవః ప్లవగాధిపః ।
రామం తథాగతం దృష్ట్వా తతస్త్యక్ష్యతి జీవితమ్ ॥ 13-28॥

దుర్మనా వ్యథితా దీనా నిరానందా తపస్వినీ ।
పీడితా భర్తృశోకేన రుమా త్యక్ష్యతి జీవితమ్ ॥ 13-29॥

వాలిజేన తు దుఃఖేన పీడితా శోకకర్పితా ।

పంచత్వం చ గతే రాజ్ఞి తారాపి న భవిష్యతి ॥ 13-30॥

మాతాపిత్రోర్విनाశేన సుగ్రీవవ్యసనేన చ ।

కుమారోఽప్యంగదః కస్మాత్ ధారయిష్యతి జీవితమ్ ॥ 13-31॥

భర్తృజేన తు దుఃఖేన హ్యాభిభూతా వనాకసః ।

శిరాంస్యభిహనిష్యన్తి తలైర్ముష్టిభిరేవ చ ॥ 13-32॥

సాన్త్యేనానుప్రదానేన మానేన చ యశస్వినా ।

లాలితాః కపిరాజేన ప్రాణాంస్త్వక్ష్యన్తి వానరాః ॥ 13-33॥

న వనేషు న శైలేషు న నిరోధేషు వా పునః ।

క్రీడామనుభవిష్యన్తి సమేత్య కపికుంజరాః ॥ 13-34॥

సపుత్రదారాస్సామాత్యాః భర్తృవ్యసనపీడితాః ।

శైలాగ్రేభ్యః పతిష్యంతి సమేత్య విషమేషు చ ॥ 13-35॥

విషముద్బుద్ధనం వాపి ప్రవేశం జ్వలనస్య వా ।

ఉపవాసమథో శస్త్రం ప్రచరిష్యంతి వానరాః ॥ 13-36॥

ఘోరమారోదనం మన్యే గతే మయి భవిష్యతి ।

ఇక్ష్వాకుకులనాశశ్చ నాశశ్చైవ వనాకసామ్ ॥ 13-37॥

సోఽహం నైవ గమిష్యామి కిష్కింధాం నగరీమితః ।

న చ శక్ష్వామ్యహం ద్రష్టుం సుగ్రీవం మైథిలీం వినా ॥ 13-38॥

మయ్యగచ్ఛతి చేహస్థే ధర్మాత్మానౌ మహారథౌ ।

ఆశయా తౌ ధరిష్యేతే వానరాశ్చ మనస్వినః ॥ 13-39॥

హస్తాదానో ముఖాదానః నియతో వృక్షమూలికః ।
వానప్రస్థో భవిష్యామి హ్యదృష్ట్వా జనకాత్మజామ్ ॥ 13-40॥

సాగరానూపజే దేశే బహుమూలఫలోదకే ।
చితాం కృత్వా ప్రవేక్ష్యామి సమిద్ధమరణీసుతమ్ ॥ 13-41॥

ఉపవిష్టస్య వా సమ్యక్ లింగినీం సాధయిష్యతః ।
శరీరం భక్షయిష్యంతి వాయసాః శ్వాపదాని చ ॥ 13-42॥

ఇదం మహర్షిభిర్బ్రుష్టం నిర్యాణమితి మే మతిః ।
సమ్యగాపః ప్రవేక్ష్యామి న చేత్పశ్యామి జానకీమ్ ॥ 13-43॥

సుజాతమూలా సుభగా కీర్తిమాలా యశస్వినీ ।
ప్రభగ్నా చిరరాత్రీయం మమ సీతామపశ్యతః ॥ 13-44॥

తాపసో వా భవిష్యామి నియతో వృక్షమూలికః ।
నేతః ప్రతిగమిష్యామి తామదృష్ట్వాసితేక్షణామ్ ॥ 13-45॥

యదీతః ప్రతిగచ్ఛామి సీతామనధిగమ్య తామ్ ।
అంగదస్సహితైస్సర్వైః వానరైర్న భవిష్యతి ॥ 13-46॥

వినాశే బహవో దోషాః జీవన్ భద్రాణి పశ్యతి ।
తస్మాత్ప్రాణాన్ ధరిష్యామి ధ్రువో జీవితసంగమః ॥ 13-47॥

ఏవం బహువిధం దుఃఖం మనసా ధారయన్ముహుః ।
నాధ్యగచ్ఛత్తదా పారం శోకస్య కపికుంజరః ॥ 13-48॥

రావణం వా వధిష్యామి దశగ్రీవం మహాబలం ।
కామమస్తు హృతా సీతా ప్రత్యాచీర్ణం భవిష్యతి ॥ 13-49॥

అథ వైనం సముత్క్షిప్య ఉపర్యుపరి సాగరమ్ ।
రామాయోపహరిష్యామి పశుం పశుపతేరివ ॥ 13-50॥

ఇతి చింతాం సమాపన్నః సీతామనధిగమ్యతామ్ ।
ధ్యానశోకపరీతాత్మా చింతయామాస వానరః ॥ 13-51॥

యావత్ప్రీతాం హి పశ్యామి రామపత్నీం యశస్వినీమ్ ।
తావదేతాం పురీం లంకాం విచినోమి పునః పునః ॥ 13-52॥

సంపాతి వచనాచ్ఛాపి రామం యద్యానయామ్యహమ్ ।
అపశ్యన్ రాఘవో భార్యాం నిర్దహేత్ సర్వవానరాన్ ॥ 13-53॥

ఇహైవ నియతాహారః వత్స్యామి నియతేంద్రియః ।
న మత్కృతే వినశ్యేయుః సర్వే తే నరవానరాః ॥ 13-54॥

అశోకవనికా చేయం దృశ్యతే యా మహాద్రుమా ।
ఇమామధిగమిష్యామి న హీయం విచితా మయా ॥ 13-55॥

వసూన్ రుద్రాంస్తథాఽదిత్యాన్ అశ్వినౌ మరుతోఽపి చ ।
నమస్కృత్వా గమిష్యామి రక్షసాం శోకవర్ధనః ॥ 13-56॥

జిత్వా తు రాక్షసాన్ సర్వాన్ ఇక్ష్వాకుకులనందినీమ్ ।
సంప్రదాస్యామి రామాయ యథా సిద్ధిం తపస్వినే ॥ 13-57॥

స ముహూర్తమివ ధ్యాత్వా చింతావగ్రథితేంద్రియః ।
ఉదతిష్ఠన్మహాతేజాః హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 13-58॥

నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ,

దేవ్యై చ తస్యై జనకాత్మజాయై ।

నమోఽస్తు రుద్రేంద్రయమానిలేభ్యః

నమోఽస్తు చంద్రార్కమరుద్గణేభ్యః ॥

13-59

స తేభ్యస్తు నమస్కృత్వా సుగ్రీవాయ చ మారుతిః ।
దిశస్సర్వాస్సమాలోక్య హ్యశోకవనికాం ప్రతి ॥ ॥13-60॥

స గత్వా మనసా పూర్వమ్ అశోకవనికాం శుభామ్ ।
ఉత్తరం చింతయామాస వానరో మారుతాత్మజః ॥ ॥13-61॥

ధ్రువం తు రక్షో బహులా భవిష్యతి వనాకులా ।
అశోకవనికాఽచింత్యా సర్వసంస్కారసంస్కృతా ॥ ॥13-62॥

రక్షణశ్చాత్ర విహితాః నూనం రక్షంతి పాదపాన్ ।
భగవానపి సర్వాత్మా నాతిక్షోభం ప్రవతి వై ॥ ॥13-63॥

సంక్షిప్తోఽయం మయాత్మా చ రామార్థే రావణస్య చ ।
సిద్ధిం మే సంవిధాస్యంతి దేవాస్సర్విగణాస్త్విహ ॥ ॥13-64॥

బ్రహ్మో స్వయంభూర్భగవాన్ దేవాశ్చైవ దిశంతు మే ।
సిద్ధిమగ్నిశ్చ వాయుశ్చ పురుహూతశ్చ వజ్రభృత్ ॥ ॥13-65॥

వరుణః పాశ హస్తశ్చ సోమాదిత్యా తథైవ చ ।
అశ్వినౌ చ మహాత్మానౌ మరుతశ్శర్వ ఏవ చ ॥ ॥13-66॥

సిద్ధిం సర్వాణి భూతాని భూతానాం చైవ యః ప్రభుః ।
దాస్యంతి మమ యే చాన్యే హ్యదృష్ట్యాః పథిగోచరాః ॥ ॥13-67॥

తదున్నసం పాండురదంతమవ్రణం,
శుచిస్మితం పద్మపలాశలోచనమ్ ।
ద్రక్ష్యే తదార్యా వదనం కదా న్వహం
ప్రసన్నతారాధిపతుల్యదర్శనమ్ ॥ ॥13.68॥

క్షుద్రేణ పాపేన నృశంసకర్మణా

సుదారుణాలంకృతవేషధారిణా ।

బలాభిభూతా హ్యబలా తపస్వినీ

కథం ను మే దృష్టిపథేఽద్య సా భవేత్ ॥13-69॥(2సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే త్రయోదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే చతుర్థశస్సర్గః

రానుభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స ముహూర్తమివ ధ్యాత్వా మనసా చాధిగమ్య తామ్ ।

అవఘ్నతో మహాతేజాః ప్రాకారం తస్య వేశ్మనః ॥ ॥14-1॥ (2 సార్లు)

స తు సంహృష్టసర్వాంగః ప్రాకారస్థో మహాకపిః ।

పుష్పితాగ్రాన్ వసంతాదౌ దదర్శ వివిధాన్ ద్రుమాన్ ॥ ॥14-2॥

సాలానశోకాన్ భవ్యాంశ్చ చంపకాంశ్చ సుపుష్పితాన్ ।

ఉద్దాలకాన్నాగవృక్షాన్ చూతాన్కపిముఖానపి ॥ ॥14-3॥

అథామ్రవనసంఛన్నాం లతాశతసమావృతామ్ ।

జ్యాముక్త ఇవ నారాచః పుష్పవే వృక్షవాటికామ్ ॥ ॥14-4॥

స ప్రవిశ్య విచిత్రాం తాం విహగైరభినాదితామ్ ।

రాజతైః కాంచనైశ్చైవ పాదపైస్సర్వతో వృతామ్ ॥ ॥14-5॥

విహగైర్మృగసంఘైశ్చ విచిత్రాం చిత్రకాననామ్ ।

ఉదితాదిత్యసంకాశాం దదర్శ హనుమాన్ కపిః ॥ ॥14-6॥

వృతాం నానావిధైర్వృక్షైః పుష్పోపగఘలోపగైః ।

కోకిలైర్భృంగరాజైశ్చ మత్తైర్నిత్యనిషేవితామ్ ॥ ॥14-7॥

ప్రహృష్టమనుజే కాలే మృగపక్షిసమాకులే ।

మత్తబర్హిణసంఘుష్టాం నానాద్విజగణాయుతామ్ ॥ ॥14-8॥

మార్గమాణో వరారోహం రాజపుత్రీమనిందితామ్ ।

సుఖప్రసుప్తాన్ విహగాన్ బోధయామాస వానరః ॥ ॥14-9॥

- ఉత్పతద్భిర్ద్విజగణైః పక్షైస్సాలాస్సమాహతాః ।
అనేకవర్ణా వివిధాః ముముచుః పుష్పవృష్టయః ॥ ॥14-10॥
- పుష్పావకీర్ణశ్శుశుభే హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
అశోకవనికా మధ్యే యథా పుష్పమయో గిరిః ॥ ॥14-11॥
- దిశస్సర్వాః ప్రధావంతం వృక్షషండగతం కపిమ్ ।
దృష్ట్వా సర్వాణి భూతాని వసంత ఇతి మేనిరే ॥ ॥14-12॥
- వృక్షేభ్యః పతితైః పుష్పైః అవకీర్ణా పృథగ్విధైః ।
రరాజ వసుధా తత్ర ప్రమదేవ విభూషితా ॥ ॥14-13॥
- తరస్వినా తే తరవః తరసాభిప్రకంపితాః ।
కుసుమాని విచిత్రాణి సస్పజుః కపినా తదా ॥ ॥14-14॥
- నిర్ధూతపత్రశిఖరాః శీర్ణపుష్పఫలా ద్రుమాః ।
నిక్షిప్తవస్త్రాభరణాః ధూర్తా ఇవ పరాజితాః ॥ ॥14-15॥
- హనూమతా వేగవతా కంపితాస్తే నగోత్తమాః ।
పుష్పపర్ణఫలాన్యాశు ముముచుః పుష్పశాలినః ॥ ॥14-16॥
- విహంగసంఘైర్హీనాస్తే స్కంధమాత్రాశ్రయా ద్రుమాః ।
బభూవురగమాస్సర్వే మారుతేనేవ నిర్దుతాః ॥ ॥14-17॥
- నిర్ధూతకేశీ యువతిః యథా మృదితవర్ణకా ।
నిష్పీతశుభదంతోష్ఠీ నఖైర్దంతైశ్చ విక్షతా ॥ ॥14-18॥
- తథా లాంగూలహస్తైశ్చ చరణాభ్యాం చ మర్దితా ।
బభూవాశోకవనికా ప్రభగ్నువరపాదపా ॥ ॥14-19॥

- మహాలతానాం దామాని వ్యధమత్తరసా కపిః ।
 యథా ప్రావృషి వింధ్యస్య మేఘజాలాని మారుతః ॥ ॥14-20॥
- స తత్ర మణిభూమిశ్చ రాజతీశ్చ మనోరమాః ।
 తథా కాంచనభూమిశ్చ దదర్శ విచరన్ కపిః ॥ ॥14-21॥
- వాపీశ్చ వివిధాకారాః పూర్ణాః పరమవారిణా ।
 మహార్హైర్మణిసోపానైః ఉపపన్నాస్తతస్తతః ॥ ॥14-22॥
- ముక్తాప్రవాళసికతాః స్ఫాటికాంతరకుట్టిమాః ।
 కాంచనైస్తరుభిశ్చిత్రైః తీరజైరుపశోభితాః ॥ ॥14-23॥
- పుల్లపద్మోత్పలవనాః చక్రవాకోపకూజితాః ।
 నత్యూహారుతసంఘుష్టాః హంససారసనాదితాః ॥ ॥14-24॥
- దీర్ఘాభిర్ద్దుమయుక్తాభిః సరిద్భిశ్చ సమంతతః ।
 అన్యుతోపమతోయాభిః శివాభిరుపసంస్కృతాః ॥ ॥14-25॥
- లతాశతైరవతతాః సంతానకసమావృతాః ।
 నానాగుల్మావృతఘనాః కరవీరకృతాంతరాః ॥ ॥14-26॥
- తతోఽన్యుధరసంకాశం ప్రవృద్ధశిఖరం గిరిమ్ ।
 విచిత్రకూటం కూటైశ్చ సర్వతః పరివారితమ్ ॥ ॥14-27॥
- శిలాగృహైరవతతం నానావృక్షైస్సమావృతమ్ ।
 దదర్శ హరిశార్దూలః రమ్యం జగతి పర్వతమ్ ॥ ॥14-28॥
- దదర్శ చ నగాత్తస్మాత్ నదీం నిపతితాం కపిః ।
 అంకాదివ సముత్పత్య ప్రియస్య పతితాం ప్రియామ్ ॥ ॥14-29॥

జలే నిపతితాగ్రైశ్చ పాదపైరుపశోభితామ్ ।

వార్యమాణామివ క్రుద్ధాం ప్రమదాం ప్రియబంధుభిః ॥ 14-30॥

పునరావృత్తతోయాం చ దదర్శ స మహాకపిః ।

ప్రసన్నామివ కాంతస్య కాంతాం పునరుపస్థితామ్ ॥ 14-31॥

తస్యాదూరాత్ స పద్మిన్యః నానాద్విజగణాయుతాః ।

దదర్శ హరిశార్దూలః హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 14-32॥

కృత్రిమాం దీర్ఘికాం చాపి పూర్ణాం శీతేన వారిణా ।

మణిప్రవరసోపానాం ముక్తాసికతశోభితామ్ ॥ 14-33॥

వివిధైర్బ్రుగసంఘైశ్చ విచిత్రాం చిత్రకాననామ్ ।

ప్రాసాదైస్సుమహద్భిశ్చ నిర్మితైర్విశ్వకర్మణా ॥ 14-34॥

కాననైః కృత్రిమైశ్చాపి సర్వతః సమలంకృతామ్ ॥ 14-35॥

యే కేచిత్పాదపాస్తత్ర పుష్పోపగఘలోపగాః ।

సచ్ఛత్రాస్సవితర్దీకాః సర్వే సావర్ణవేదికాః ॥ 14-36॥

లతాప్రతానైర్బహుభిః పఠైశ్చ బహుభిర్వృతామ్ ।

కాంచనీం శింశుపామేకాం దదర్శ హనుమాన్ కపిః ।

వృతాం హేమమయీభిస్తు వేదికాభిస్సమంతతః ॥ 14-37॥

సోఽపశ్యద్భూమిభాగాంశ్చ గర్తప్రప్రవణాని చ ।

సువర్ణవృక్షానపరాన్ దదర్శ శిఖిసన్నిభాన్ ॥ 14-38॥

తేషాం ద్రుమాణాం ప్రభయా మేరోరివ దివాకరః ।

అమన్యత తదా వీరః కాంచనోఽస్మీతి వానరః ॥ 14-39॥

తాం కాంచనైస్తరుగణైః మారుతేన చ వీజితామ్ ।
కింకిణీ శతనిర్ఘోషాం దృష్ట్వా విస్మయమాగమత్ ॥ ॥14-40॥

స పుష్పితాగ్రాం రుచిరాం తరుణాంకురపల్లవామ్ ।
తామారుహ్య మహాబాహుః శింశుసాం పర్ణసంవృతామ్ ॥ ॥14-41॥

ఇతో ద్రక్ష్యామి వైదేహీం రామదర్శనలాలసామ్ ।
ఇతశ్చేతశ్చ దుఃఖార్తాం సంపతంతీం యదృచ్ఛయా ॥ ॥14-42॥

అశోకవనికా చేయం దృఢం రమ్యా దురాత్మనః ।
చంపకైశ్చందనైశ్చాపి వకుళైశ్చ విభూషితా ॥ ॥14-43॥

ఇయం చ నళినీ రమ్యా ద్విజసంఘనిషేవితా ।
ఇమాం సా రామమహిషీ నూనమేష్యతి జానకీ ॥ ॥14-44॥

సా రామా రామమహిషీ రాఘవస్య ప్రియా సతీ ।
వనసంచారకుశలా నూనమేష్యతి జానకీ ॥ ॥14-45॥

అథవా మృగశాబాక్షీ వనస్యాస్య విచక్షణా ।
వనమేష్యతి సాఽర్యేహ రామచింతానుకర్షితా ॥ ॥14-46॥

రామశోకాభిసంతప్తా సా దేవీ వామలోచనా ।
వనవాసే రతా నిత్యమ్ ఏష్యతే వనచారిణీ ॥ ॥14-47॥

వనే చరాణాం సతతం నూనం స్పృహయతే పురా ।
రామస్య దయితా భార్యా జనకస్య సుతా సతీ ॥ ॥14-48॥

సంధ్యాకాలమనాశ్చ్యామా ధ్రువమేష్యతి జానకీ ।
నదీం చేమాం శివజలాం సంధ్యార్థే వరవర్ణినీ ॥ ॥14-49॥

తస్యాశ్చాప్యనురూపేయమ్ అశోకవనికా శుభా ।

శుభా యా పార్థివేంద్రస్య పత్నీ రామస్య సమ్మతా ॥ ॥14-50॥

యది జీవతి సా దేవీ తారాధిపనిభాననా ।

ఆగమిష్యతి సాఽవశ్యమ్ ఇమాం శివజలాం నదీమ్ ॥ ॥14-51॥

ఏవం తు మత్వా హనుమాన్ మహాత్మా

ప్రతీక్షమాణో మనుజేంద్రపత్నీమ్ ।

అవేక్షమాణశ్చ దదర్శ సర్వం

సుపుష్పితే పర్ణఘనే నిలినః ॥ ॥14-52॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే చతుర్దశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే పంచదశస్కంధః

స వీక్షమాణస్తత్రస్థః మార్గమాణశ్చ మైథిలీమ్ ।

అవేక్షమాణశ్చ మహీం సర్వాం తామన్వవైక్షత ॥ ॥15-1॥

శ్రీరామస్తుతి:

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం !
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ !!

ఫలశ్రుతి:

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా !
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ !!

శ్రీ హనుమాతే నమః

అథ క్షమాప్తార్థన

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ !
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే !!

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ !
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి !!

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ !
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ !!

